

**SÄHKÖALOJEN
AMMATTILIITTO RY:N
YHTÄ AMMATTIOSASTOA/
TYÖHUONEKUNTAA
KOSKEVAT
LUOTTAMUSMIESVAALIOHJEET
2009**

1	Yleistä	4
2	Luottamusmiehen valinta	4
3	Luottamusmiehen toimiaika	5
4	Luottamusmiehen valinta toimikauden aikana	5
5	Luottamusmiehen tehtävät	6
6	Ehdokkaiden asettaminen	6
7	Vaalitoimikunnan valinta	7
8	Vaalitoimikunnan tehtävät	7
9	Vaalien ajankohta ja tiedottaminen	8
10	Äänioikeus	9
11	Äänestyslippu	9
12	Äänestäminen	9
13	Postiäänestys	10
14	Äänestyslippujen hyväksyminen/hylkääminen	10
15	Vaalien tulos ja pöytäkirja	11
16	Vastuu ja velvoitteet	11
17	Ilmoitus luottamusmiehestä	11

Sähköalojen ammattiliitto ry:n liiton hallituksen vahvistamat luottamusmiesvaalia koskevat ohjeet.

Lisäksi noudatetaan TT:n ja SAK:n välillä 4.6.1997 siihen 10.5.2001 tehtyine muutoksineen sovitussa yleissopimuksessa annettuja luottamusmiehiä koskevia määräyksiä sekä Sähköliiton kunkin alan työehtosopimuksessa ja sovellutusohjeissa sovittuja luottamusmiesten valintaa, tehtäviä ja oikeuksia koskevia määräyksiä.

1 Yleistä

- 1.1 Luottamusmiehellä tarkoitetaan ammattiosaston valitsemaa pääluottamusmiestä, luottamusmiestä (teollisuus) ja työosaston tai sitä vastaavan yksikön luottamusmiestä sekä heille valittuja varamiehiä sinä aikana, jolloin he ammattiosaston työnantajalle antaman kirjallisen ilmoituksen mukaan hoitavat luottamusmiehen tehtäviä.
- 1.2 Luottamusmiehen tulee olla Sähköalojen ammattiliitto ry:n ammattiosaston jäsen sekä asianomaisen työpaikan työntekijä ja perehtynyt työpaikan olosuhteisiin sen työntekijänä.
- 1.3 Mikäli tarve vaatii valitsemaan luottamusmiehen määräaikaista tai yhtä työmaata varten (rakennustyö) noudatetaan työmaaluottamusmiehen valinnassa tätä sekä liiton hallituksen erityisohjeita ja ao. alan työehtosopimuksen määräyksiä. Tällaista luottamusmiestä pidetään työosaston luottamusmiehenä.

2 Luottamusmiehen valinta

- 2.1 Ammattiosasto tai työhuonekunta valitsee pääluottamusmiehen, luottamusmiehen (teollisuus), varapääluottamusmiehen, varaluottamusmiehen (teollisuus) sekä työosaston luottamusmiehet näiden ohjeiden mukaista menettelytapaa noudattaen. Luottamusmiehet valitaan parillisina vuosina, joka toinen vuosi. Ammattiosasto vahvistaa valinnat.

Jos työpaikalla, johon luottamusmies valitaan, on useamman ammattiosaston jäseniä, vastaavat osastot yhdessä

luottamusmiehen valinnasta. Luottamusmiehen valinnan vahvistamisesta vastaa se ammattiosasto, jonka jäsen valittu luottamusmies on. Valinnasta tiedotetaan muille valinnasta vastuullisille ammattiosastoille.

Työpaikoilla joissa on useamman ammattiosaston jäseniä, ehdokkaiden asettelukokouksen koolle kutsumisesta vastaa olemassa oleva luottamusmiesorganisaatio tai työhuonekunnan hallitus, riippumatta siitä mitä ammattiosastoa he edustavat. Muutoin noudatetaan näissä luottamusmiesvaaliohjeissa jäljempänä olevia määräyksiä.

- 2.2 Huomioiden työehtosopimuksen ja yleissopimuksen luottamusmiestä koskevat määräykset, sovitaan ammattiosaston tai työhuonekunnan esityksestä paikallisesti työnantajan kanssa siitä, mille työosastolle tai osastoa vastaavalle yksikölle valitaan luottamusmies. Tällöin tulee kiinnittää huomiota siihen, että sovitut toimialueet ovat tarkoituksenmukaisia ja kattavuudeltaan sellaisia, että ne edistävät neuvottelujärjestyksen mukaista asioiden käsittelyä. Arvioinnissa on otettava huomioon myös mm. kyseessä olevan osaston työntekijöiden lukumäärä ja luottamusmiehen mahdollisuudet myös vuorotyö huomioon ottaen tavata osaston työntekijät. Ellei sopimukseen päästä asia voidaan alistaa liittojen ratkaistavaksi.

3 Luottamusmiehen toimiaika

- 3.1 Luottamusmiehen toimikausi on kaksi (2) vuotta ja se alkaa välittömästi vaalin tuloksen tultua vahvistetuksi.

4 Luottamusmiehen valinta toimikauden aikana

- 4.1 Pääluottamusmiehen tai luottamusmiehen (teollisuus) erottua tehtävästään; joko sairauden, työpaikan vaihdon tai muun syyn takia, valitaan uusi pääluottamusmies tai luottamusmies (teollisuus), joka hoitaa tehtävää jäljellä olevan toimikauden loppuun saakka. Sama koskee myös työosaston luottamusmiestä.
- 4.2 Toimikauden aikana perustettavien uusien ammattiosastojen, työhuonekuntien tai työpaikkojen luottamusmiehet valitaan jäljellä olevaksi toimikaudeksi näitä vaaliohjeita noudattaen.

5 Luottamusmiehen tehtävät

- 5.1 Luottamusmies on ammattiosaston ja Sähköalojen ammattiliitto ry:n edustaja työpaikalla.
- 5.2 Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia ammattiosaston edustajana työehtosopimuksen soveltamista koskevilla asioilla. Luottamusmies edustaa ammattiosastoa työlainsäädännön soveltamista koskevilla asioilla ja yleensä työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin ja yrityksen kehittämiseen liittyvissä kysymyksissä.
- 5.3 Pääluottamusmies, luottamusmies (teollisuus) voi hoitaa myös oman työosastonsa luottamusmiestehtävät.

6 Ehdokkaiden asettaminen

- 6.1 Pääluottamusmies ja varapääluottamusmiehdokkaat sekä luottamusmies ja varaluottamusmiehdokkaat (teollisuus) asetetaan luottamusmiesvaalia varten koolle kutsutussa kokouksessa. Ehdokkaalta tulee olla kirjallinen, allekirjoitettu tai muulla hyväksyttävällä tavalla varmennettu suostumus, joka esitetään kokoukselle. Suostumus ehdokkaaksi voidaan antaa myös läsnäolevana ehdokasasettelukokouksessa.
- 6.2 Mikäli jo asetettu ehdokas on estynyt pätevän syyn, kuten sairauden tai työpaikan vaihdon, takia olemasta ehdokkaana voi ammattiosaston tai työhuonekunnan hallitus kutsua koolle uuden ehdokkaiden asettelukokouksen.
- 6.3 Ehdokkaiden kieltäytymisen tulee tapahtua kirjallisesti tai henkilökohtaisesti ammattiosaston tai työhuonekunnan kokouksessa. Sama henkilö ei voi asettua sekä pääluottamusmies, että varapääluottamusmiehdokkaaksi tai teollisuudessa luottamusmies ja varaluottamusmiehdokkaaksi.
- 6.4 Ehdokkaiden asettelukokouksen ajasta ja paikasta päättää ammattiosaston tai työhuonekunnan hallitus. Kokouksesta on

ilmoitettava ammattiosaston tai työhuonekunnan päättämällä tavalla vähintään viisi (5) työpäivää ennen kokousta.

- 6.5 Työosastojen luottamusmiesvaalikokoukset kutsuu koolle pääluottamusmies tai luottamusmies (teollisuus) työosastoittain.
- 6.6 Kokoukset on pidettävä ensisijaisesti työpaikalla. Kaikille työpaikalla työskenteleville Sähköalojen ammattiliitto ry:n ammattiosastojen jäsenille tulee varata mahdollisuus osallistua ehdokasasetteluun. Kaikissa asiaa koskevissa kokouskutsuissa on mainittava luottamusmiehen valinnasta ja ehdokkaiden asettamisesta.
- 6.7 Jos ehdokasasettelukokouksessa ei aseteta useampia ehdokkaita kuin on valittavia luottamusmiespaikkoja, niin vaalia ei tarvitse suorittaa. Tällöin todetaan luottamusmiesvalinnat yksimielisesti suoritetuksi.

7 Vaalitoimikunnan valinta

- 7.1 Vaalien suorittamista varten ammattiosaston tai työhuonekunnan hallitus valitsee kolme–viisi (3–5) -jäsenisen vaalitoimikunnan. Vaalitoimikunnan kokoonpanossa on huomioitava eri mielipidesuunnat.
- 7.2 Ellei työpaikalla ole työhuonekuntaa, vaalien suorittamisesta huolehtii ammattiosaston hallituksen valitsema vaalitoimikunta.
- 7.3 Varsinainen vaalitilaisuus saa olla aikaisintaan 14 vrk:n kuluessa ehdokasasettelukokouksesta. Määräys koskee myös postivaalin alkamisajankohtaa.

8 Vaalitoimikunnan tehtävät

- 8.1 Vaalitoimikunta suorittaa valittavien luottamusmiehiksi asetettujen ehdokkaiden osalta arpomisen ja antaa ehdokkaille arvontajärjestyksen mukaisen numeron. Ensiksi arvotaan pääluottamusmies, luottamusmies (teollisuus) ehdokkaat alkaen numerosta 2.

Esimerkki: On asetettu kolme pääluottamusmiehehdokasta, arvotaan numerot 2, 3, 4.

Edellä luetellun jälkeen asetetaan varapääluottamusmiehehdokkaat ja arvotaan heille numerot.

Esimerkki: On asetettu myös kolme varapääluottamusmiehehdokasta (varaluottamusmies), arvotaan ehdokkaille numerot 5, 6, 7.

8.2 Vaalitoimikunnan tulee huolehtia siitä, että jokaisella vaalipaikalla äänestäjä voi säilyttää vaalisalaisuuden. Vaalihuoneistossa tulee olla nähtävänä arvontajärjestyksen mukainen ehdokaslista, josta käyvät selville asetetut pääluottamusmies ja varapääluottamusmies, luottamusmies ja varaluottamusmiehehdokkaat (teollisuus) ja heidän vaalinumeronsa. Muuta mainontaa ei vaalipaikalla tai sen läheisyydessä saa suorittaa.

8.3 Ammattiosaston tai työhuonekunnan hallituksen valitsema vaalitoimikunta vastaa ja huolehtii tiedottamisesta sekä muista vaaleihin liittyvistä käytännön toimenpiteistä.

9 Vaalien ajankohta ja tiedottaminen

9.1 Pääluottamusmiehen ja muiden luottamusmiesten vaalit on suoritettava ennen ammattiosaston syyskokousta.

9.2 Työpaikoilla toimeenpantavien vaalien ajoista ja paikoista on ammattiosaston tai sen edustajan (työhuonekunta) sovittava paikallisen työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalien toimeenpanoa.

9.3 Vaaleista on tiedotettava äänioikeutetuille ammattiosaston jäsenille vähintään kymmenen (10) työpäivää ennen vaalien alkamista ammattiosaston tai työhuonekunnan päättämällä tavalla. Ilmoituksista on selvästi käytävä ilmi milloin ja missä vaalit suoritetaan sekä ehdokkaiden nimet ja numerot arpomisjärjestyksessä.

10 Äänioikeus

- 10.1 Äänestäminen tapahtuu siten, että vaalitoimikunta tarkistaa jäsenen äänioikeuden. Äänestysluettelona tulee käyttää työnantajan laatimaa ja vaalitoimikunnan tarkistamaa, ammattiosaston jäseniä koskevaa ko. työpaikan työntekijäluetteloa
- 10.2 Äänioikeutettuja ovat kaikki työhuonekunnan Sähköliiton ammattiosaston työsopimussuhteessa olevat sopimusajajäsenet. Luottamusmiesvaaleissa äänioikeutettuja eivät ole jäsenmaksurästiläiset eivätkä kannatusjäsenet.
- 10.3 Työosaston luottamusmiesvaaleissa on äänioikeus ainoastaan ko. työosaston kirjoissa olevilla työntekijöillä.
- 10.4 Vaalitoimikunta on velvollinen pitämään luetteloa äänioikeuttaan käyttäneistä jäsenistä. Äänioikeuden toteamisen jälkeen annetaan äänestyslippu.

11 Äänestyslippu

- 11.1 Vaalit suoritetaan työpaikoilla tai sen välittömässä läheisyydessä lippuäänestyksenä suljetuin lipuin.

12 Äänestäminen

- 12.1 Äänestystilaisuudet järjestetään työpaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että jokaisella äänioikeutetulla on esteetön mahdollisuus osallistua äänestykseen.
- 12.2 Vaaliaika järjestetään riittävän pitkäksi niin, että kaikilla on esteetön mahdollisuus käyttää äänioikeuttaan.
- 12.3 Äänestystilaisuuksissa on käytettävä sinetöitävää vaaliurnaa, joka ensimmäisenä äänestyspaikalla saapuvan on todettava tyhjäksi. Tarkastuksen jälkeen urna suljetaan ja sinetöidään.
- 12.4 Äänestäminen tapahtuu siten, että valitsija kirjoittaa äänestyslippuun sen ehdokkaan numeron, jota hän äänestää. Äänestäjä ei saa tehdä äänestyslippuun muita merkintöjä.

- 12.5 Äänestyksen jälkeen jäsen tuo taitetun lipun vaalitoimikunnalle. Vaalitoimikunnan jäsen leimaa tai varmentaa sen nimikirjaimillaan. Tämän jälkeen äänestäjä henkilökohtaisesti pudottaa äänestyslipun vaaliurna.

13 Postiäänestys

- 13.1 Postiäänestyksessä tulee varmistaa äänestäjän äänioikeuden toteaminen ja vaalisalaisuuden säilyminen.
- 13.2 Postiäänestys järjestetään käyttämällä kahta kirjekuorta. Täytetty äänestyslippu suljetaan ensimmäiseen kirjekuoreen ja tämä sekä ilmoitus äänestäjän nimestä suljetaan ulompaan kuoreen. Tämä kirjekuori toimitetaan vaalitoimikunnalle postitse tai muulla luotettavalla tavalla.
- 13.3 Postiäänestyksen on päätyttävä niin ajoissa, että äänioikeuden jo käyttäneet voidaan merkitä vaaliluetteloon ennen vaalin toimittamisen aloittamista varsinaisella äänestyspaikalla. Vaalitoimikunta leimaa tai varmentaa muulla merkinnällä äänestyslipun sisältävän kirjekuoren ja säilyttää ne avaamattomana äänestystuloksen laskemisen alkuun.

14 Äänestyslippujen hyväksyminen/hylkääminen

- 14.1 Äänestyslippu hylätään, mikäli siitä ei käy selvästi ilmi äänestäjän tahto tai jos lippuun on tehty asiaton merkintä tai jos lippu on leimaamaton tai varmentamaton.
- 14.2 Vaalitoimikunnan on ääntenlaskennassa noudatettava sääntöjä ja liiton hallituksen antamia vaaliohjeita. Jos äänestyslipun hyväksymisestä tai hylkäämisestä syntyy erimielisyyttä, tulee vaalitoimikunnan käsitellä ja päättää ko. äänestyslippua koskeva asia laskennan päätyttyä. Mikäli päätös aiheuttaa erimielisyyttä vaalitoimikunnan jäsenten keskuudessa tai erimielisyyden aiheuttaneilla äänestyslipuilla olisi ollut ratkaiseva merkitys vaalin lopputulokseen nähden, voi vaalitoimikunta alistaa asian osaston hallituksen ratkaistavaksi.
- 14.3 Äänten mennessä tasan vaalin tuloksen ratkaisee arpa.

- 14.4 Kaikki vaaleja koskevat asiakirjat on talletettava ammattiosaston arkistoon vähintään valintaa seuraavaan kevätkokoukseen asti siten, että ne ovat mahdollisen epäselvyyden sattuessa liiton hallituksen tai sen nimeämien liiton edustajien tarkastettavissa.

15 Vaalien tulos ja pöytäkirja

- 15.1 Äänestysajan päätyttyä vaalitoimikunta avaa urnan, laskee äänestystuloksen sekä tekee vaalista pöytäkirjan ja vahvistaa sen nimikirjoituksillaan.
- 15.2 Vaalipöytäkirja toimitetaan ammattiosastolle ja asetetaan kopio työpaikalle nähtäväksi.

16 Vastuu ja velvoitteet

- 16.1 Ammattiosaston ja työhuonekunnan hallitus sekä vaaleja varten erikseen valittu vaalitoimikunta ovat kokonaisuudessaan vastuussa siitä, että äänestys suoritetaan kaikilla osaston toimialueilla näiden ohjeiden mukaisesti. Jos vaalitoimitus keskeytetään, on kaikki vaaleja koskevat asiakirjat talletettava yhteisesti sovittavaan paikkaan siten, ettei mitään väärinkäytöksiä pääse tapahtumaan.
- 16.2 Mikäli työpaikoille valitut luottamusmiehet toimivat vastoin keskusjärjestön, liiton tai ammattiosaston sääntöjä ja menettelytapoja, edustajiston päätöksiä tai voimassa olevia työehtosopimuksia, voi liiton hallitus tällaisessa tapauksessa velvoittaa ammattiosaston epäämään pääluottamusmieheltä, luottamusmieheltä (teollisuus) luottamusmiessopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisen ja oikeudet, sekä suorittamaan uudet vaalit uuden luottamusmiehen valitsemiseksi.
- 16.3 Mahdolliset erimielisyydet näiden ohjeiden tulkinnoista ratkaisee liiton hallitus.

17 Ilmoitus luottamusmiehestä

- 17.1 Valitusta pääluottamusmiehestä ja luottamusmiehestä (teollisuus) on ammattiosaston kirjallisesti ilmoitettava, liiton hallituksen

hyväksymää lomaketta käyttäen, Sähköalojen ammattiliitto ry:lle ja työnantajalle.

- 17.2 Pääluottamusmiehelle ja luottamusmiehelle (teollisuus) valitusta varamiehestä on ilmoitettava työnantajalle aina kun hän toimii varsinaisen luottamusmiehen sijaisena